

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

Guidelines for The Developing of Digital Leadership for School Administrators Under the Office of the Khon Kaen Primary Educational Area 2

สุภาวดี มูลโพธิ์^{1*} ไชยวงศ์ สืบสารคาม² วีรพงษ์ เทียมวงศ์³

Supawadee Moonpho^{1*} Chaiyong Suebsarakham² Veerapong Tiamvong³

(Received: 2025-11-18; Revised: 2026-02-16; Accepted: 2026-02-19)

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 จำนวน 327 คน ได้มาจากสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับจำนวน 48 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.40 – 0.81 และค่าความเชื่อมั่น 0.93 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹ Master's Degree Student in Educational Administration Program, College of Asian Scholars

² อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

² Lecturer, Educational Administration Program, College of Asian Scholars

³ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

³ Lecturer, Educational Administration Program, College of Asian Scholars

*Corresponding author: E-mail: Supawadeem.cu@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ 2. แนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านการรู้ดิจิทัล 4) ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล 6) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล และประกอบด้วย 18 แนวทาง มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล, ความต้องการจำเป็น, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) examine the current condition, desired condition, and priority needs regarding the digital leadership of school administrators under the Office of the Khon Kaen Primary Educational Area 2; and 2) investigate guidelines for developing the digital leadership of said administrators. The research methodology involved a sample group of 327 school administrators and teachers affiliated with the Office of the Khon Kaen Primary Educational Area 2, selected via stratified random sampling. The research instruments employed included a 48-item five-point rating scale questionnaire exhibiting discrimination indices ranging from 0.40 to 0.81 and a reliability coefficient of 0.93, alongside a semi-structured interview guide and an assessment form for appropriateness and feasibility. Data analysis utilized percentage, mean, and standard deviation

The research findings indicated that: 1. The overall current condition of digital leadership among school administrators was at a high level, whereas the overall desired condition was at the highest level. Regarding priority needs for digital leadership, the most critical areas, ranked in descending order, were: creating a culture of learning and working in the digital world, digital literacy, and developing professional digital skills for personnel.

2. The development guidelines comprised six components of digital leadership: 1) digital vision, 2) digital communication, 3) digital literacy, 4) developing professional digital skills for personnel, 5) creating a culture of learning and working in the digital world, and 6) digital citizenship. These components collectively consisted of 18 specific guidelines. Furthermore, the assessment of appropriateness and feasibility was at the highest level.

Keywords: Digital leadership, Digital leadership development guidelines, needs, school administrators, Primary school

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคน อันเป็น รากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกกระบวน โดยมีกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) อีกทั้ง นโยบายและแผนระดับชาติที่วางด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นแผนแม่บทหลัก ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ที่กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศที่ยั่งยืนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อปฏิรูปประเทศไทยสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2563 – 2565 ขึ้น เพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัล (Digital Transformation) ในยุคปัจจุบัน รวมถึงเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางและทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนา เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ การศึกษามีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาผ่านระบบดิจิทัลมีความ สะดวก รวดเร็ว คุ่มค่า เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกอุปกรณ์ “Anywhere, Anytime, Any Device” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2 ได้กำหนดพันธกิจที่สอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้อง

รับและสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2566-2570 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) ภายใต้กรอบแนวคิด นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี ที่สอดคล้องกับ Digital Literacy และสมรรถนะครูในทุกด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 2, 2568)

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ บุคคลสำคัญที่จะเป็นกลไกหนึ่งที่จะพลิกโฉม ระบบการศึกษาไทยด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาให้การดำเนินการ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยการนำเทคโนโลยีในการสร้างและจัดการความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัล แพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ดำเนินการโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหาว่า บุคลากรทางการ ศึกษาขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ส่วน ใหญ่ยังใช้คอมพิวเตอร์สำหรับงานทั่วไปเท่านั้น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการ พัฒนาสถานศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะดิจิทัลและภาวะผู้นำดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2, 2568)

ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญมากในยุคดิจิทัลซึ่ง ทินกร บุญชู (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลคือ ผู้นำที่มีศักยภาพนำการเปลี่ยนแปลง มีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญและการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อยกระดับให้เป็นองค์กรดิจิทัล มีวิสัยทัศน์การเป็นผู้นำงานดิจิทัล มี ความสามารถในการใช้ข้อมูลมาพัฒนาระบบขององค์กร ส่งเสริมและสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในองค์กร ซึ่ง สอดคล้องกับ ดาวรรุวรรณ ถวิลการ (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลคือ ความสามารถของผู้บริหารโดยมี วิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการจัดการในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับบริบท ของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาส่งเสริมให้ครูและผู้นั้นมีความ มั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและการทำงานภายในโรงเรียน และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีความรอบรู้และรู้เท่าทัน สื่อ อีกทั้งคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่

เสนอให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม ซึ่งนัฐธิดา ทิศาภา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ผลการวิจัยช่วยระบุอย่างชัดเจนว่า สิ่งที่มีความจำเป็นสูงสุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดนี้คือ การมีวิสัยทัศน์และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรได้อย่างตรงจุด งานวิจัยนี้ไม่ได้เพียงแค่ระบุปัญหาแต่ยังนำเสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นระบบสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำไปใช้ประโยชน์ได้ครบทุกด้านของการบริหารสถานศึกษา ความสำคัญของงานวิจัยนี้คือ การค้นพบความต้องการจำเป็นที่แท้จริง และการสร้างแนวทางในการพัฒนาที่ผู้บริหารสามารถนำไปปรับใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง มณีรัตน์ ประทุมเกตุ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้ช่วยชี้ให้เห็นว่าแม้สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลจะอยู่ในระดับมาก แต่สภาพที่พึงประสงค์นั้นอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยจัดลำดับความสำคัญว่าทักษะด้านใดที่ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วนที่สุด ซึ่งผลวิจัยพบว่าเป็น ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว งานวิจัยนี้ได้เสนอแนวทางที่ชัดเจนใน 5 ด้านสำคัญเพื่อนำไปปฏิบัติจริง ด้านการใช้งาน ด้านวิสัยทัศน์ ด้านวัฒนธรรม ด้านการสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา งานวิจัยนี้มีความสำคัญ คือ เป็นแนวทางเพื่อให้ผู้บริหารสามารถบริหารโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตอบรับกับนโยบาย และเสริมสร้างทักษะดิจิทัลให้กับทั้งระบบการศึกษา

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัล มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ อีกทั้งนำองค์กรและจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

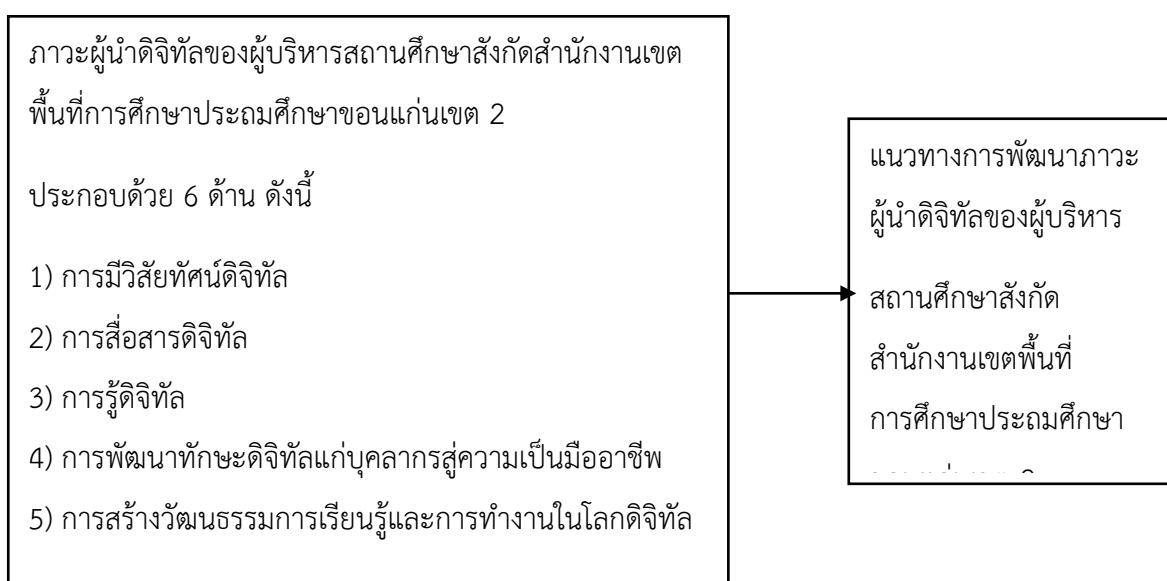
จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เนื่องจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหา ดังนี้ บุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานจริง บุคลากรส่วนใหญ่ยังคงใช้คอมพิวเตอร์สำหรับงานทั่วไปเท่านั้น ยังไม่ได้นำมาใช้บริหารจัดการหรือจัดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะดิจิทัลและภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล สำหรับผู้บริหารเพื่อที่จะนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับนโยบายและบริบทของตนเองเพื่อเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research)-ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการวิจัยเรื่องเดียวกัน เพื่อทำความเข้าใจอย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และระยะที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 146 คน และครู จำนวน 1,962 คน จำนวน 208 โรงเรียน ปีการศึกษา 2568 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รวม 2,108 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 117 คน และครูจำนวน 210 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 327 คน ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง Krejcie & Morgan และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
1	มัญจาคีรี	38	479	517	31	51	82
2	โคกโพธิ์ไชย	15	202	217	12	22	34
3	เปือยน้อย	8	167	175	6	18	24
4	บ้านแฮด	14	199	213	11	21	32
5	ชนบท	28	297	325	22	32	54
6	บ้านไผ่	43	618	661	35	66	101
รวม		146	1,962	2,108	117	210	327

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2, 2568)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและเก็บรวบรวม ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 และการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือการวัดผลการศึกษา และการวิจัยเบื้องต้นของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม

3.1.2. ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ Likert

3.1.3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 48 ข้อเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนพิจารณา ความสมบูรณ์ ความถูกต้องและตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2560) ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามแต่ละข้อเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3.1.4. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.1.5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.40 – 0.81

3.1.6. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้จะมีค่า ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551) ได้ค่าความเชื่อมั่นชุดที่ 1 สภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.90 และชุดที่ 2 สภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.93

3.2 ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนที่ 1

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
- 2) นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยโดยวิธี Modified Priority Needs Index : PNI Modified (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

มาร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

3) สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์และตรงตามวัตถุประสงค์

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (สมนึก ภัททิยธนี, 2560) และความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

5) ผู้วิจัยได้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ศึกษาพิเศษ และ ผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2.2 ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คนประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสื่อสารดิจิทัล 3) การรู้ดิจิทัล 4) การพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และการทำงานในโลกดิจิทัล 6) การเป็นพลเมืองดิจิทัล

2) ผู้วิจัยนำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา

3) ผู้วิจัยปรับปรุง แก้ไข ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) จัดพิมพ์ร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่อไป

3.2.3. ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางดิจิทัล เป็นแบบประเมินที่ใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ จากระดับมากที่สุด ถึงระดับน้อยที่สุด

1) ศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะดิจิทัล การกำหนดประเด็นคำถามให้ครอบคลุมทุกด้านที่ต้องการประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายข้อมูล และการเสนอข้อค้นพบ

2) ร่างแบบประเมินโดยนำร่างแนวทางที่ได้จากการสัมภาษณ์ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้บริหารสำนักงานเขต ผู้อำนวยการกลุ่ม ศึกษาพิเศษ มาสร้างแบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3) เสนอแบบประเมินต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำด้านความถูกต้องความเหมาะสมของภาษาและถ้อยคำที่ใช้

4) นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พร้อมทั้งขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5) พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาที่มีต่อข้อคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบประเมินที่นำไปใช้ได้ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

6) ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งจัดพิมพ์แบบประเมินต้นฉบับที่ผ่านการตรวจคุณภาพแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปยัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

4.1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 รูปแบบออนไลน์พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามใน Google form ผ่านระบบ QR Code

4.1.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

4.2 ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

4.2.2 ผู้วิจัย เตรียมกล้อง เครื่องบันทึกเสียง และอุปกรณ์ในการจัดบันทึกข้อมูล และดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นที่กำหนดจากแบบสัมภาษณ์

4.2.3 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ (Content Analysis) ไปยกวางแผนทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

4.2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ประเมินโดยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเฉพาะเจาะจง

4.2.5 สรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1.1 ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.1.2 วิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) โดยผู้วิจัยได้พิจารณาจากคุณลักษณะที่ควรได้รับการพัฒนาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก จากแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านการรู้ดิจิทัล 4) ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล 6) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล จากนั้นนำไปสู่การสร้างแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในระยะที่ 2 โดยในแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล ในแต่ละองค์ประกอบมี 3 คำถามรวม 18 คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

5.2 ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.2.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ในการตอบแบบประเมินกำหนดรหัส ให้คะแนน และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินโดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสม และความเป็นไปได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ผลการวิจัย

ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.65	0.36	มาก	4.74	0.43	มากที่สุด	0.300	4
2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล	3.59	0.57	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด	0.283	5
3) ด้านการรู้ดิจิทัล	3.56	0.55	มาก	4.64	0.47	มากที่สุด	0.306	2
4) ด้านการพัฒนาทักษะ ดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็น มืออาชีพ	3.55	0.52	มาก	4.62	0.51	มากที่สุด	0.303	3
5) ด้านการสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้และการทำงานใน โลกดิจิทัล	3.60	0.62	มาก	4.79	0.40	มากที่สุด	0.332	1
6) ด้านการเป็นพลเมือง ดิจิทัล	3.63	0.57	มาก	4.60	0.52	มากที่สุด	0.277	6
เฉลี่ยรวม	3.60	0.57	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด	0.30	-

จากตารางสรุปผลการวิจัยได้ว่า 1. สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.65$) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และ

การทำงานในโลกดิจิทัล ($\bar{X} = 3.60$) ด้านการสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.56$) และ ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับ “มากที่สุด” เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.74$) ด้านการรู้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.64$) ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.62$) ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการสื่อสารดิจิทัล ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ และ การประเมินความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น เป็น ($PNI_{Modified} = 0.300$) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.332$) ด้านการรู้ดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.306$) รองลงมา ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ($PNI_{Modified} = 0.303$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified} = 0.300$) ด้านการสื่อสารดิจิทัลมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น คือ ($PNI_{Modified} = 0.283$) และด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น คือ ($PNI_{Modified} = 0.277$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีทั้งหมด 6 ด้าน จำนวน 18 แนวทาง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล มุ่งพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ สื่อสาร และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างโปร่งใส ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ควบคู่กับการคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัย และความเท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยี การวางแผนอย่างเป็นระบบ การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรต้นแบบแห่งความก้าวหน้าทางดิจิทัล

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ตามลำดับ ซึ่งผลที่ปรากฏเช่นนี้ได้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 เป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความสามารถในการเรียนการสอน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลติดตามวิสัยทัศน์ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ สุขญา โกลมวานิช (2563) ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า ด้านการสื่อสารดิจิทัลมีการปฏิบัติที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการรู้ดิจิทัล อีกทั้ง กัญญารัตน์ สุขแสน (2564) ศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย องค์ประกอบของผู้นำดิจิทัลและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล ในส่วนสภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การสื่อสาร 2) การหลอมรวมระบบการบริหารที่เชื่อมโยง และ 3) ความเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 2. วิธีการพัฒนาประกอบด้วย 1) ปัญญาประดิษฐ์เรียนผ่านระบบออนไลน์ 2) การเรียนแบบมีใบรับรองผ่านระบบออนไลน์และ 3) การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ 3. เป้าหมายการพัฒนาประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายขององค์กร 2) จัดทำฐานข้อมูลและลงรหัส และ 3) บริหารจัดการความร่วมมือ 4. คุณลักษณะประกอบด้วย 1) สร้างแรงบันดาลใจ 2) สร้างความมั่นใจ 3) จัดสรรเวลาในการเข้าถึง 4) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับณัฐธิดา ทิศาภา (2565) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวังที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และความต้องการจำเป็นที่สุดคือ การมีวิสัยทัศน์และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสอดคล้องกับ งานวิจัยของมนัสนันท์ ประทุมเกตุ (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่วมากที่สุด รองลงมาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล และด้านการเรียนรู้เทคโนโลยี ตามลำดับ จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่กล่าวมานั้นมีความแตกต่างกันคือสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุดเพราะมีความแตกต่างกันด้านกลุ่มตัวอย่างและบริบทของแต่ละงานวิจัย แต่สิ่งที่มีความสอดคล้องกันคือ ค่าเฉลี่ยสูงสุดของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ถึงแม้ว่างานวิจัยจะมีความแตกต่างกันของบริบทและกลุ่มตัวอย่าง แต่ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานภายในสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร มุ่งพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

2. สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยรวม 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจ ยอมรับ และเปิดโอกาสในการบริหารงาน อีกทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่แสดงถึงความเข้าใจยอมรับพร้อมที่จะเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ ภาณุเดช แสงลุน (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับ อาภาภรณ์ ภูศรี (2565) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับ ณัฐธิดา ทิศภาค (2565) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 คือ การกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในงาน การ

บริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาการออกแบบการวัดและประเมินผลในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย จะเห็นได้ว่าสภาพสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละงานวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด มีความเหมือนกันเพราะความคาดหวังเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลที่เหมือนกันเพราะภาวะผู้นำดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง ยุกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และเสริมสร้างความพร้อมของสถานศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน

3. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่บุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล และด้านการเป็นพลเมืองดิจิทัล ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เล็งเห็นว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อสร้างความเข้าใจ ยอมรับและเปิดโอกาสในการบริหารงาน อีกทั้งการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่แสดงถึงความเข้าใจยอมรับพร้อมที่จะเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญารัตน์ สุขแสน (2564) ได้ศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ประกอบด้วย องค์ประกอบของผู้นำดิจิทัลและวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล ในส่วนสภาพปัจจุบันของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลซึ่งรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลให้มีวิสัยทัศน์บนวัฒนธรรมที่หลอมรวมผ่านระบบออนไลน์ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การสื่อสาร 2) การหลอมรวมระบบ 3) การบริหารที่เชื่อมโยง และ 4) ความมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล จะเห็นได้ว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของแต่ละงานวิจัยมีความแตกต่างกัน เนื่องจากบริบทของแต่ละที่ ปัญหาและความต้องการแตกต่างกัน ดังนั้น การวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจะช่วยให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลที่ต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข ตามการรับรู้ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและหน่วยงานเพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

4. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทั้ง 6 ด้าน มีจำนวน 18 แนวทาง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการ

นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวทางได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางตามหลักการและทฤษฎีที่ถูกต้อง โดยมีการศึกษาและได้มาทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงประจักษ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการและข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาแนวทาง ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ทั้ง 6 ด้าน จำนวน 18 แนวทางปฏิบัติคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล มุ่งพัฒนาองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ สื่อสาร และสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างโปร่งใส ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ควบคู่กับการคำนึงถึงจริยธรรม ความปลอดภัย และความเท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยี การวางแผนอย่างเป็นระบบ การประเมินผล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ทำให้สถานศึกษาเป็นองค์กรต้นแบบแห่งความก้าวหน้าทางดิจิทัล ผู้วิจัยมีการนำเอาข้อมูลจากระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและดัชนีความต้องการจำเป็นในการสร้างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ทำให้สามารถตัดสินใจในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ผู้วิจัยเห็นว่า แนวทางมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ซึ่งสามารถนำแนวทางการปฏิบัติไปใช้ได้จริงในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณีรัตน์ ประทุมเกตุ (2565) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลผู้บริหารสถานศึกษา 4) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 5) ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล ได้นำเสนอแนวทางซึ่งสามารถนำแนวทางการปฏิบัตินี้ไปใช้ได้จริงในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจน วางแผนและกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลเกิดผลอย่างยั่งยืน

1.2 ด้านสถานศึกษา สถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานในโลกดิจิทัล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.3 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติด้านดิจิทัล เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการทำงานร่วมกัน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศมาใช้ในการวางแผน การตัดสินใจ การติดตาม และการประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความคล่องตัวในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล โดยการนำไปใช้จริงในสถานศึกษาและวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน หรือระดับความพร้อมทางดิจิทัลของสถานศึกษาอีกทั้ง ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเพื่อส่งเสริมศักยภาพครูให้สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและความเข้มแข็งของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ สุขแสน. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(7), 129-146.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/248666/171654>
- ณัฐธิดา ทิศาภาค. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต].
<https://rsuirlibrary.rsu.ac.th/handle/123456789/2202>
- दारूररण ถวิลการ. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัล Digital Leadership*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทินกร บัวชู. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์สาร คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 13(2), 285-294.
<https://edujournal.bsru.ac.th/publishes/12/articles/245>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น จำกัด.

- ภาณุเดช แสงลุน. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5. *วารสารการบริหารการศึกษาศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 11(41), 175-184.
<https://jeal.snru.ac.th/Files/Article/1188-ArticleTextFile-20221218135727.pdf>.
- มณีนรัตน์ ประทุมเกตุ. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. <http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/4517>.
- สุขญา โกมลวานิช. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. <https://app.gs.kku.ac.th/images/img/support/grc2020/pdfpresent/HMO16.pdf>.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2560). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11). ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2. (2568). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568. <https://kkn2.go.th/plan68/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2563 – 2565. <https://bict.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/03/digital-63-65.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1). พริกหวานกราฟฟิค.
- อาภาภรณ์ ภูศรี. (2565). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. <http://202.28.34.124/dspace/handle/123456789/1667>.